

Česká zemědělská univerzita v Praze

**Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních
zdrojů**

Katedra zahradní a krajinné architektury

**Česká zemědělská
univerzita v Praze**

**Revitalizace zahrady u jižní brány libochovického
zámeckého parku**

Bakalářská práce

Josef Novák

Obor: Zahradní a krajinařská architektura

Vedoucí práce: doc. Ing. Arch. Jan Vaněk, CSc.

© 2020 ČZU v Praze

Souhrn

Tato bakalářská práce je zaměřena na revitalizaci zahrady u jižní brány libochovického zámeckého parku. Cílem této práce je vytvořit návrh revitalizace zahrady u jižní brány zámeckého parku, která propojí architektonicky přístup k zámecké zahradě

s vlastní zahradou. Na základě analýzy současného stavu zkoumané oblasti a pomocí softwaru AutoCAD 2020 byly vyhodnoceny vhodné způsoby revitalizace zahrady.

Analýzou okolí bylo zjištěno, že současný stav zahrady u domu zahradníka neodpovídá architektonicky charakteru zámeckého parku a působí při příchodu k zámku spíše odrazujícím dojmem. Přilehlá zahrada plní pouze užitkovou funkci a nikterak nenavazuje na charakter libochovického zámeckého parku. Při srovnání celkového výrazu parku a zámku, které jsou vedeny maximální snahou a péčí o zachování barokního stylu, s areálem u jižní brány a přilehlou zahradou domu zahradníka lze konstatovat, že tento areál nezapadá do celkové kompozice parku a působí spíše rušivě. Dále pak i povrch samotné přístupové cesty k parku je v nedokonalém technickém stavu. Promenáda vedoucí po slepém rameni řeky Ohře není upravena tak jako v jiných částech parku. Lze také vysledovat zjevné mezery ve výsadbách a celkově tato část působí velmi zanedbaně. Stejně tak dům zahradníka, jehož fasáda je značně poškozená, působí neupraveným dojmem.

Z výstupů provedené analýzy vznikl konkrétní návrh pro revitalizaci zahrady u domu zahradníka i s vhodnou výsadbou rostlin, stromů či keřů a další doporučení pro zvýšení návštěvnosti parku, jako je například otevření rybářské bašty.

Klíčová slova: Zahrada, baroko, barokní zahrada, zámek Libochovice, revitalizace

Cíl práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je vytvoření návrhu revitalizace zahrady u jižní brány zámeckého parku, která propojí architektonicky přístup k zámecké zahradě s vlastní zahradou.

Dále bude práce pro přehlednost zaměřena na parciální cíle, pomocí kterých bude naplňován cíl hlavní. Na základě rozboru nynějšího stavu zkoumané oblasti budou následně vyhodnoceny vhodné způsoby revitalizace zahrady. V neposlední řadě vznikne konkrétní návrh zahrady i s vhodnou výsadbou rostlin, stromů či keřů a další doporučení pro zvýšení návštěvnosti parku.

Dílčími cíli jsou:

- definování teoretických předpokladů zaměřených k danému tématu
- výběr vhodných nástrojů, postupů a metod k vytvoření návrhu revitalizace

V praktické části se dílčí cíle budou zaměřovat na následující:

- zakomponování zahradních prvků zámeckého parku a tím provázat park se zahradou u domu zahradníka
- vhodné zvolení výsadby přizpůsobené vegetačnímu období (barevnost záhonů)
- vytvoření nové funkcionality zahrady u domu zahradníka
 - tzn. relaxační zóna pro návštěvníky jako vhodné místo pro odpočinek
- navržení konceptu pro předpoklad případného otevření rybářské bašty, tedy restaurace, podtrhující polohu tohoto komplexu u řeky Ohře

Výsledky

Návrh revitalizace zahrady vycházel z celkové úpravy pozemku, která spočívá v odstranění většiny stávajících porostů a dřevin, které se zde nachází. Jedná se zejména o kácení stromů, zrušení užitkové zahrady a terénní úpravy.

Výsledkem revitalizace je tak provázání celého parku se zahradou u „domu zahradníka,“ kdy byly navrženy společné znaky a prvky, které můžeme nalézt v libochovickém parku. Okrasné záhony tak budou navazovat na jejich barevnost, která se v parku vyskytuje ve výsadbách okolo zámku. Cesty vedoucí parkem jsou mlatové, proto i v návrhu byla použita tato varianta, sjednocující použitý materiál povrchu cest.

Travnatá plocha u návrhu záhonu navozuje téma anglického parku, v který přechází okrasný parter. Všechny tyto prvky hrají velkou a zásadní roli a naplňují záměr o celkové propojení revitalizované zahrady se stávajícím parkem.

Návrh také zahrnuje vybudování mobiliáře (místa pro odpočinek) do revitalizované zahrady. Jedním z důvodů je, že v parku není dostatek míst pro relaxaci a odpočinek. Vzhledem k jeho lokalizaci se jedná o vhodné místo na břehu řeky s pohledy na zámek, přístupovou cestu k jižní bráně zámku, lemovanou sochami a pohledem na řeku s pozůstatky mostních pilířů.

Dalším aspektem je, že toto řešení skýtá potenciál pro vybudování rybářské bašty (restaurace), což by mohlo mít pozitivní vliv na zvýšení využití a atraktivnosti zámku a jeho okolí pro veřejnost.

Co se týká nově navrhované výsadby stromů, byly zvolené druhy, které se již vyskytují v areálu libochovického parku. Například *Taxus baccata*, *Buxus sempervirens* a *Betula pendula*.

Výsadba okrasných záhonů bude podtrhovat barevnost a oživení prostoru. Tomuto odpovídá zvolená rozmanitá skladba květin. Z hlediska doby kvetení se zde vyskytují rostliny od nejčasněji kvetoucích cibulovin (česneky, tulipány, lilie apod.) až po velké zastoupení trvalek různých druhů a různých velikostí, včetně půdopokryvných trvalek. Tímto se dosáhne barevnosti a rozmanitosti záhonů s využitím výškových rozdílů rostlin.

Jeden ze záhonů byl navržen s výsadbou růží, a to i v návaznosti na stávající úpravu parku, kde jsou záhony růží vysazené v oblasti hlavního vstupu do parku.

Celková kompozice záhonu je tvořena rostlinami tak, aby jeho barevnost byla zajímavá po celou vegetační dobu rostlin. Zároveň jsou barevné kombinace laděné do pastelových barev s občasným oživením zářivějších druhů.

Závěr

Hlavním cílem bakalářské práce bylo vytvoření návrhu revitalizace zahrady u jižní brány zámeckého parku, která měla propojit architektonicky přístup k zámecké zahradě s vlastní zahradou. Na základě analýzy současného stavu a možností zahrady pak byly v práci vyhodnoceny další dílčí cíle. Závěrem byla prezentována vhodná doporučení týkající se jak revitalizace zahrady, tak oživení zahrady pro návštěvníky zámku Libochovice. Práce se zaměřovala na několik dílčí cílů.

Pvním parciálním cílem bylo definování teoretických základů spjatých s řešeným tématem. Tato kapitola se věnuje obecnému popisu zahrad a jejich vývoji, dále pojmu baroko v Evropě a ve světě, barokním zahradám, zámku Libochovice, zámecké zahradě a parku.

V následující kapitole byl posouzen stav zahrady u „domu zahradníka“ pomocí vhodných nástrojů a metod. Dále se práce zaměřovala při vytváření návrhu revitalizace na zakomponování zahradních prvků zámeckého parku a provázání parku se zahradou u domu zahradníka, a to vhodným zvolením výsadby přizpůsobené vegetačnímu období, vytvořením nové funkcionality zahrady u domu zahradníka, tedy například místa pro odpočinek - relaxační zóna pro návštěvníky.

K závěrečným doporučením patří návrh využití místa pro odpočinek s možností případného otevření rybářské bašty-restaurace, podtrhující polohu tohoto komplexu u řeky Ohře.

Byl vytvořen návrh zahrady s výsadbou rostlin, keřů a stromů, který zachovává styl barokních zahrad tak, aby byl kompozičně vhodný do celého stávajícího areálu. V návrhu se objevují rovněž prvky moderní zahrady, díky nimž bude zahrada oživena.

Seznam hlavních zdrojů

Šefců, Ondřej. 2012. *Architektura - Lexikon architektonických prvků a stavebního řemesla.* Praha : Grada, 2012. 978-80-247-3120-9.

Ševčík, Oldřich. 2011. *Architektura- histori-umění 2.,rozšířené vydání.* Praha : Grada Publishing, a.s. 2011, 2011. 978-80-247-6738-3.

Henrych, Jan. 2005. *Tvorba krajina a zahrad, historické zahrady, parky a krajina jako významné prvky kulturní krajiny; jejich proměny, hodnoty, význam a ochrana.* Praha : Vydavatelství ČVUT, 2005. 80-01-03163-2.

Hopkins, OWEN. 2017. *Architektonické slohy.* Praha : Grada Publishing,a.s., 2017. 978-80-271-9503-9.

Hrabě, František. 2009. *Trávníky pro zahradu, krajinu a sport.* Olomouc : Vydavatelství Ing. Petr Baštan, 2009. 978-80-87091-07-4.

Hurych, Václav. 2011. *Tvorba zeleně: sadovnictví - krajinářství.* Praha : Grada, 2011. 978-80-247-3605-1.

NPÚ. 2020. Historie zámecké zahrady. *Národní památkový ústav.* [Online] 2020. [Citace: 6. květen 2020.] <https://www.zamek-libochovice.cz/cs/o-zamku/o-parku>.

Město Libochovice. 2019. Historie. *Město Libochovice.* [Online] 2019. [Citace: 4. května 2020.] <http://www.libochovice.cz/index.php?art=541>.